

gen skal ske ved at fremsende kopi af begæringen til disse personer, så vidt det er muligt at finde frem til dem. Fremsendelse af begæringen til dem, der kan antages at have interesser at varetage ved søforklaringen, skal så vidt muligt ske samtidig med indgivelsen af begæringen til retten eller konsulatet. Den nævnte personkreds gives dermed en mulighed for at fremsætte indsigelse til retten over for begæringen, inden retten træffer afgørelse om afholdelse af søforklaring.

Stk. 6 giver retten mulighed for at afvise en begæring i de tilfælde, hvor rekvirenten ikke stiller de fornødne oplysninger til rådighed, eksempelvis hvilket skib sagen vedrører, hvem der bør indkaldes og andet, som gør det muligt for retten at træffe beslutning om hvorvidt søforklaring bør afholdes og iværksætte det fornødne hermed.

Erhvervsministeren kan udarbejde en vejledning om de bilag, der bør indgives i forbindelse med begæringen.

Til § 476

Danske skibe har fortsat mulighed for at få afholdt søforklaring i Finland, Norge og Sverige.

Begrebet "udenrigsrepræsentation" i stk. 2 omfatter som hidtil både udsendte diplomatiske og konsulære repræsentanter og honorære repræsentationer. Det afgørende er, om repræsentationen er eller bliver bemyndiget til at modtage søforklaring. Udenrigsrepræsentationer, der ikke har en permanent bemyndigelse, kan ifølge praksis søge Udenrigsministeriet om en ad hoc bemyndigelse i tilfælde af begæring til afholdelse af søforklaring.

Til § 477

I den hidtidige sølov, hvor søforklaring i en række tilfælde er obligatorisk, har det ikke været nødvendigt at have bestemmelser om, hvilken personkreds der kan begære søforklaring og i øvrigt medvirke til at tilvejebringe oplysninger ved søforklaringen, idet dette har været reguleret af retsplejelovens kapitel 19 a. Da retsplejelovens kapitel 19 a foreslås ophævet, og der i søloven indføres et fakultativt instrument, hvor afholdelse af søforklaring kan ske på begæring af andre end rederen, skibsføreren og det offentlige, har udvalget fundet det hensigtsmæssigt at regulere pligten til at afgive forklaring.

Udover rederen og skibsføreren vil denne pligt omfatte medlemmer af besætningen samt andre ansatte om bord, f.eks. kantinepersonale. Disse personer kan have kendskab til hændelsen, idet de ofte indgår i skibets sikkerhedsberedskab.

Endvidere forpligtes alle andre med et "direkte kendskab" til omstændigheder omkring hændelsen til at medvirke ved søforklaringen. Dette omfatter andre ombordværende såsom passagerer på skibet på ulykkestidspunktet, men også andre, der har befundet sig uden for skibet, f.eks. redningsmandskab fra andre skibe, der har været involveret i en eventuel redning. I situationer, hvor lasten er mulig medvirkende årsag til en søulykke, vil pligten også kunne omfatte ladingsejere, afskibere, stevedorer m.v. Pligten omfatter derimod ikke personer med andenhåndskendskab til hændelsen, herunder f.eks. Søfartsstyrelsens Opklaringsenhed, pårørende til tilskadekomne, der ikke selv har været om bord m.v.

Ved spørgsmål af civilretlig karakter har udgangspunktet hidtil været, at det er de involverede parter, typisk rederen eller befragteren, som fremlægger den fornødne dokumentation til belysning af de faktiske forhold. Endvidere vil det normalt være rederens repræsentant, der forbereder sagen og de spørgsmål, der stilles ved søforklaringen. Af praktiske grunde tænkes dette i begge henseender videreført uændret, uanset at det ikke er rederen, der har begæret søforklaringen.

Den dokumentation, som skal fremlægges, kan f.eks. være skibets tegninger, elektronisk post til og fra skibet, båndoptagelser, udskrift fra diverse navigationsudstyr, skibsdagbøgerne, tekniske tegninger over skibet eller lignende, som har betydning for en klarlæggelse af det begivenhedsforløb, der har ført til ulykken.

Bestemmelsen giver ikke en videre adgang for en potentiel part i en senere retssag til at få sagen oplyst, end der gives i medfør af retsplejelovens kapitel 28. Det er endvidere ikke hensigten at pålægge myndigheder, der har en særlig adgang til at tilvejebringe oplysninger om begivenhedsforløbet, at skulle fremlægge disse. Hvis tegninger eller certifikater ikke kan fremskaffes på anden vis, kan Søfartsstyrelsen eller andre, f.eks. forsikringsselskaber dog helt undtagelsesvist blive pålagt at fremlægge denne type dokumentation. Dette forudsætter dog, at materialet er i disse parters besiddelse, og at det i øvrigt er offentligt tilgængeligt.

I forbindelse med afgivelse af forklaring, kan det ikke pålægges en part at fremlægge oplysninger eller afgive forklaring, der kan skade denne i strafferetlig henseende, jf. retsplejelovens § 171. Vidnepligten kan således ikke pålægges personer over for hvem, der eventuelt senere vil kunne rejses tiltale. Hvis retten skønner, at det er sandsynligt, at der vil blive rejst straffesag mod den pågældende, skal retten vejlede om, at denne ikke er forpligtet til at udtale sig, jf. rets-